Tourism Leadership Summit 2026 – Key Facts for Exams

1. నిర్వహణ మరియు వేదిక (Venue & Organizer):

- **తేదీ:** ఫిబ్రవరి 24, 2026.
- **వేదిక:** న్యూఢిల్లీ.
- **నిర్వాహకులు: US-India Strategic Partnership Forum (USISPF)** మరియు **Sankala Foundation**.
- **ముఖ్య అతిథి:** భారత ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ సి.పి. రాధాకృష్ణన్.

2. పర్యాటక రంగం - గణాంకాలు (Tourism Sector Data):

- **GVA సహకారం:** భారత జిడిపిలో పర్యాటక రంగం సుమారు **7-9%** వరకు వాటాను కలిగి ఉంది.
- **ఉపాధి:** భారతదేశంలో ప్రతి 10 ఉద్యోగాలలో ఒకటి పర్యాటక రంగం నుండే లభిస్తోంది.
- **భారత్-అమెరికా సంబంధాలు:** 2025 గణాంకాల ప్రకారం, అమెరికా నుండి సుమారు **1.8 మిలియన్ల మంది** పర్యాటకులు భారత్‌ను సందర్శించారు.

3. కీలక విధానాలు & కార్యక్రమాలు (Key Policies & Initiatives):

- **Tourism Vision 2029:** కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యం ప్రకారం, 2029 నాటికి **ప్రతి రాష్ట్రంలో కనీసం ఒక అంతర్జాతీయ స్థాయి పర్యాటక కేంద్రాన్ని (Global Destination)** అభివృద్ధి చేయాలి.
- **Soft Power Diplomacy:** పర్యాటకాన్ని భారతదేశం యొక్క 'సాఫ్ట్ పవర్'గా మరియు అంతర్జాతీయ సంబంధాల బలోపేతానికి ఒక సాధనంగా గుర్తించారు.
- **Digital Public Infrastructure (DPI):** పర్యాటక సేవలను మెరుగుపరచడానికి కృత్రిమ మేధ (AI) మరియు డిజిటల్ మౌలిక సదుపాయాలను అనుసంధానం చేయడం.

4. పర్యావరణం & సస్టైనబిలిటీ (Sustainability):

- **Climate-Conscious Tourism:** పర్యాటక అభివృద్ధిలో భాగంగా పర్యావరణానికి హాని కలగకుండా **Green Tourism** మరియు **Eco-friendly Infrastructure** కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం.

5. విడుదలైన నివేదిక (Important Report):

- ఈ సదస్సులో కేంద్ర పర్యాటక శాఖ మంత్రి గజేంద్ర సింగ్ షెకావత్ **"State of Tourism in India 2026"** అనే నివేదికను విడుదల చేశారు.

Quick Table for Revision:

అంశం	**వివరాలు**
సదస్సు పేరు	టూరిజం లీడర్‌షిప్ సమ్మిట్ 2026
లక్ష్యం	Tourism Vision 2029 సాధన
నోడల్ ఏజెన్సీ	USISPF & Sankala Foundation
నివేదిక	State of Tourism in India 2026

అంశం	వివరాలు
కీలక పదం	సాఫ్ట్ పవర్ డిప్లొమసీ (Soft Power Diplomacy)

ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఇజ్రాయెల్ పర్యటన - 2026: ముఖ్యాంశాలు

1. పర్యటన వివరాలు (Visit Overview):

- **తేదీలు:** ఫిబ్రవరి 25-26, 2026.
- **సందర్భం:** ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని **బెంజమిన్ నెతన్యాహు** ఆహ్వానం మేరకు అధికారిక పర్యటన.
- **ప్రాధాన్యత:** ప్రధాని మోదీకి ఇది **రెండవ** ఇజ్రాయెల్ పర్యటన. (గమనిక: 2017లో మొదటిసారి పర్యటించారు).

2. కీలక సమావేశాలు (Key Meetings):

- ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని బెంజమిన్ నెతన్యాహుతో ద్వైపాక్షిక చర్చలు.
- ఇజ్రాయెల్ అధ్యక్షుడు **ఐజాక్ హెర్జోగ్ (Isaac Herzog)** తో భేటీ.

3. వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం - సహకార రంగాలు (Areas of Cooperation):

రెండు దేశాల మధ్య **వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం (Strategic Partnership)** లో భాగంగా ఈ క్రింది రంగాలపై చర్చలు జరగనున్నాయి:

- **రక్షణ మరియు భద్రత (Defence & Security):** అత్యాధునిక రక్షణ సాంకేతికత మరియు ఉగ్రవాద వ్యతిరేక చర్యలు.
- **సైన్స్ & టెక్నాలజీ మరియు ఇన్నోవేషన్:** స్టార్టప్స్ మరియు అంతరిక్ష పరిశోధనలు.
- **వ్యవసాయం మరియు నీటి నిర్వహణ (Agriculture & Water Management):** డ్రిప్ ఇరిగేషన్, డీశాలినేషన్ టెక్నాలజీ (సముద్రపు నీటిని శుద్ధి చేయడం).
- **వాణిజ్యం మరియు ఆర్థిక వ్యవస్థ (Trade & Economy):** ద్వైపాక్షిక పెట్టుబడులు మరియు ఎగుమతుల పెంపు.

4. పర్యటన ప్రధాన లక్ష్యం (Shared Vision):

- రెండు దేశాల మధ్య దీర్ఘకాలిక వ్యూహాత్మక సంబంధాలను పునరుద్ఘాటించడం.
- సాధారణ సవాళ్లను (Common Challenges) సమీక్షించడం మరియు ఉమ్మడి లక్ష్యాల సాధనకు ప్రణాళికలు రూపొందించడం.
- ప్రాంతీయ మరియు అంతర్జాతీయ అంశాలపై (Regional & Global Issues) ఏకాభిప్రాయం సాధించడం.

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	వివరాలు
భారత ప్రధాని పర్యటన	ఫిబ్రవరి 25-26, 2026
ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని	బెంజమిన్ నెతన్యాహు
ఇజ్రాయెల్ అధ్యక్షుడు	ఐజాక్ హెర్జోగ్
ఎన్నోవ పర్యటన	రెండవసారి (2nd State Visit)
ముఖ్య రంగాలు	రక్షణ, వ్యవసాయం, నీటి నిర్వహణ, ఇన్నోవేషన్

నెదర్లాండ్స్ నూతన ప్రధానమంత్రిగా రోబ్ జెటెన్ (Rob Jetten)

1. నియామక వివరాలు (Appointment Details):

- **వ్యక్తి:** రోబ్ జెటెన్ (Rob Jetten).
- **పదవి:** నెదర్లాండ్స్ ప్రధానమంత్రి.
- **భారత స్పందన:** ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ, రోబ్ జెటెన్‌కు అభినందనలు తెలియజేస్తూ, రెండు దేశాల మధ్య సంబంధాలను మరింత బలోపేతం చేయాలని ఆకాంక్షించారు.

2. భారత్ - నెదర్లాండ్స్ సంబంధాల ప్రాధాన్యత (Strategic Importance):

- **బహుముఖ సంబంధాలు:** ఇరు దేశాల మధ్య వాణిజ్యం, పెట్టుబడులు, సైన్స్ & టెక్నాలజీ మరియు క్లీన్ ఎనర్జీ వంటి విభిన్న రంగాలలో విస్తృతమైన సహకారం ఉంది.
- **వాణిజ్య భాగస్వామి:** యూరోపియన్ యూనియన్ (EU)లో భారతదేశానికి నెదర్లాండ్స్ ఒక ముఖ్యమైన వాణిజ్య భాగస్వామి.
- **పెట్టుబడులు:** భారతదేశంలో FDI (Foreign Direct Investment) ప్రవహించే కీలక దేశాలలో నెదర్లాండ్స్ ఒకటి.

3. సహకార రంగాలు (Areas of Focus):

- **నీటి నిర్వహణ (Water Management):** వరద నియంత్రణ మరియు నీటి శుద్ధి సాంకేతికతలో నెదర్లాండ్స్ ప్రపంచ ప్రసిద్ధి. భారత్ దీనిని 'నమామి గంగే' వంటి ప్రాజెక్టులలో ఉపయోగిస్తోంది.
- **వ్యవసాయం (Agriculture):** కోల్డ్ చైన్ మేనేజ్మెంట్ మరియు ఉద్యానవన రంగంలో (Horticulture) సహకారం.
- **గ్రీన్ హైడ్రోజన్:** పునరుత్పాదక ఇంధన రంగంలో ఇరు దేశాలు కలిసి పనిచేస్తున్నాయి.

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	**వివరాలు**
నెదర్లాండ్స్ నూతన ప్రధాని	రోబ్ జెట్టెన్ (Rob Jetten)
రాజధాని (Capital)	ఆమ్‌స్టర్‌డామ్ (Amsterdam)
కరెన్సీ (Currency)	యూరో (Euro)
ముఖ్య రంగం	నీటి నిర్వహణ మరియు సుస్థిర ఇంధనం

కేరళ పేరు 'కేరళం'గా మార్పు - క్యాబినెట్ ఆమోదం

1. తాజా వార్త (Current Context):

- **నిర్ణయం:** 'కేరళ' (Kerala) రాష్ట్రం పేరును **'కేరళం' (Keralam)** గా మార్చే ప్రతిపాదనకు కేంద్ర క్యాబినెట్ ఫిబ్రవరి 24, 2026న ఆమోదం తెలిపింది.
- **కారణం:** మలయాళ భాషలో రాష్ట్రం పేరు 'కేరళం'. 1956లో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు నుండి ఈ డిమాండ్ ఉంది. కేరళ శాసనసభ 24.06.2024న దీనిపై ఏకగ్రీవ తీర్మానం చేసింది.

2. రాజ్యాంగ నిబంధనలు (Constitutional Provisions):

పోటీ పరీక్షల దృక్పథంలో రాష్ట్రాల పేర్ల మార్పుకు సంబంధించిన **ఆర్టికల్ 3** అత్యంత ముఖ్యం.

- **ఆర్టికల్ 3 (Article 3):** కొత్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు, ఉన్న రాష్ట్రాల సరిహద్దులు లేదా పేర్లను మార్చే అధికారం **పార్లమెంటుకు** ఉంటుంది.
- **మొదటి షెడ్యూల్ (First Schedule):** రాష్ట్రాల పేర్ల మార్పు కోసం రాజ్యాంగంలోని మొదటి షెడ్యూల్‌ను సవరించాల్సి ఉంటుంది.

3. పేరు మార్పు ప్రక్రియ (Procedure for Name Change):

రాష్ట్రం పేరు మారే క్రమం ఈ క్రింది విధంగా ఉంటుంది:

1. **రాష్ట్ర తీర్మానం:** సంబంధిత రాష్ట్ర అసెంబ్లీ తీర్మానం చేసి కేంద్రానికి పంపుతుంది.
2. **కేంద్ర క్యాబినెట్ ఆమోదం:** కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ ప్రతిపాదనను పరిశీలించి క్యాబినెట్ ఆమోదం పొందుతుంది.
3. **రాష్ట్రపతి సిఫారసు:** రాష్ట్రపతి అనుమతితోనే ఈ బిల్లును పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టాలి.
4. **రాష్ట్ర అసెంబ్లీ అభిప్రాయం:** బిల్లును ప్రవేశపెట్టే ముందు, రాష్ట్రపతి ఆ బిల్లును సంబంధిత రాష్ట్ర శాసనసభకు పంపి నిర్ణీత కాలంలో అభిప్రాయాన్ని కోరతారు (అయితే రాష్ట్ర అసెంబ్లీ అభిప్రాయం కేంద్రంపై బైండింగ్ కాదు).
5. **పార్లమెంటు ఆమోదం:** పార్లమెంటు సాధారణ మెజారిటీతో (Simple Majority) బిల్లును ఆమోదిస్తే పేరు మార్పు పూర్తవుతుంది.

4. ముఖ్యమైన ఫ్యాక్ట్స్ (Quick Facts for Exams):

- **కేరళ పిరవి (Kerala Piravi):** నవంబర్ 1 (రాష్ట్ర అవతరణ దినోత్సవం).
- **అమలులోకి వచ్చే సవరణ:** రాజ్యాంగంలోని 1వ షెడ్యూల్ మరియు 4వ షెడ్యూల్‌లో మార్పులు జరుగుతాయి.
- **ఆర్టికల్ 368:** రాష్ట్రాల సరిహద్దులు లేదా పేర్ల మార్పును రాజ్యాంగ సవరణగా (ఆర్టికల్ 368 కింద) పరిగణించరు. ఇది సాధారణ చట్టం ద్వారానే సాధ్యమవుతుంది.

Quick Table for Revision:

అంశం	**వివరాలు**
ప్రస్తుత పేరు	కేరళ (Kerala)
ప్రతిపాదిత పేరు	కేరళం (Keralam)
సంబంధిత ఆర్టికల్	ఆర్టికల్ 3

అంశం	**వివరాలు**
అధికారం ఎవరికి ఉంది?	భారత పార్లమెంటుకు
మెజారిటీ రకం	సాధారణ మెజారిటీ (Simple Majority)

రైల్వే మల్టీ-ట్రాకింగ్ ప్రాజెక్టులు - క్యాబినెట్ ఆమోదం (ఫిబ్రవరి 2026)

1. ప్రాజెక్టు సారాంశం (Project Summary):

- **ఆమోదించినది:** ఆర్థిక వ్యవహారాల క్యాబినెట్ కమిటీ (CCEA).
- **మొత్తం వ్యయం:** సుమారు **₹9,072 కోట్లు**.
- **లక్ష్యిత సంవత్సరం:** 2030-31 నాటికి పూర్తి.
- **వ్యాప్తి:** 4 రాష్ట్రాలు (మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్, బీహార్, జార్ఖండ్) - 8 జిల్లాలు.
- **మొత్తం దూరం:** సుమారు **307 కిలోమీటర్లు**.

2. ఆమోదించబడిన 3 కీలక ప్రాజెక్టులు:

1. **గోండియా - జబల్‌పూర్:** డబ్లింగ్ (Doubling).
2. **పునరఖ్ - కియుల్:** 3వ మరియు 4వ లైన్ నిర్మాణం.
3. **గహ్మారియా - చాండిల్:** 3వ మరియు 4వ లైన్ నిర్మాణం.

3. ప్రయోజనాలు మరియు గణాంకాలు (Benefits & Data):

- **కనెక్టివిటీ:** దాదాపు 5,407 గ్రామాలు మరియు 98 లక్షల జనాభాకు మెరుగైన రవాణా సౌకర్యం.
- **రు సరుకు రవాణా (Freight Traffic):** ఏడాదికి అదనంగా **52 MTPA** (Million Tonnes Per Annum) సరుకు రవాణా సామర్థ్యం పెరుగుతుంది.
- **ముఖ్య వస్తువులు:** బొగ్గు, ఉక్కు, ఇనుప ఖనిజం, సిమెంట్, ఎరువులు మరియు ఆహార ధాన్యాల రవాణా సులభతరం అవుతుంది.

4. పర్యావరణ ప్రభావం (Environmental Impact):

రైల్వేలు పర్యావరణ అనుకూల రవాణా వ్యవస్థ కాబట్టి, ఈ ప్రాజెక్టుల వల్ల:

- **చమురు ఆదా:** సుమారు 6 కోట్ల లీటర్ల చమురు దిగుమతి తగ్గుతుంది.
- **CO2 ఉద్గారాల తగ్గింపు:** 30 కోట్ల కిలోల కార్బన్ ఉద్గారాలు తగ్గుతాయి (ఇది **1 కోటి మొక్కలు** నాటడంతో సమానం).

5. పర్యాటక రంగం (Tourism Boost):

ఈ ప్రాజెక్టులు కింది ప్రధాన పర్యాటక ప్రాంతాలకు కనెక్టివిటీని పెంచుతాయి:

- **మధ్యప్రదేశ్:** కన్హా నేషనల్ పార్క్, పెంచ్ నేషనల్ పార్క్, ధుంధర్ జలపాతం.
- **జార్ఖండ్:** దాల్మా వన్యప్రాణుల సంరక్షణ కేంద్రం, చాండిల్ డ్యామ్.

6. అమలు విధానం:

- ఈ ప్రాజెక్టులు **PM-గతి శక్తి (PM-Gati Shakti)** నేషనల్ మాస్టర్ ప్లాన్ కింద రూపొందించబడ్డాయి. ఇది మల్టీ-మోడల్ కనెక్టివిటీ మరియు లాజిస్టిక్స్ సామర్థ్యాన్ని పెంచడంపై దృష్టి పెడుతుంది.

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	**వివరాలు**
మొత్తం ప్రాజెక్టులు	03
మొత్తం రాష్ట్రాలు	04 (MH, MP, BH, JH)
మొత్తం వ్యయం	₹9,072 కోట్లు
లక్ష్యం	2030-31

అంశం	వివరాలు
నిర్వహణ ఫ్రేమ్‌వర్క్	PM-గతి శక్తి
అదనపు సరుకు సామర్థ్యం	52 MTPA

నేషనల్ ఆరోగ్య ఫెయిర్ 2026 - షేగావ్ (మహారాష్ట్ర)

1. నిర్వహణ వివరాలు (Event Overview):

- **తేదీలు**: 25 - 28 ఫిబ్రవరి 2026 (నాలుగు రోజులు).
- **వేదిక**: విసావా మైదానం, షేగావ్, బుల్ధానా జిల్లా, మహారాష్ట్ర.
- **నిర్వాహకులు: ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖ (Ministry of Ayush)** మరియు **ఆల్ ఇండియా ఆయుర్వేదిక్ కాంగ్రెస్** సంయుక్తంగా నిర్వహిస్తున్నాయి.
- **ప్రారంభకులు:** భారత రాష్ట్రపతి **శ్రీమతి ద్రౌపది ముర్ము**.

2. ప్రధాన లక్ష్యం (Key Objectives):

- **ఆయుష్ విస్తరణ:** ఆయుర్వేదం, యోగా & ప్రకృతి వైద్యం, యునాని, సిద్ధ, సోవా-రిగ్పా మరియు హోమియోపతి వైద్య విధానాలపై అవగాహన కల్పించడం.
- **ఉచిత సేవలు:** సందర్శకులకు ఉచిత ఆరోగ్య పరీక్షలు, సంప్రదింపులు మరియు మందుల పంపిణీ.
- **రైతుల సాధికారత:** ఔషధ మొక్కల సాగు ద్వారా రైతుల ఆదాయాన్ని పెంచడం.

3. ప్రత్యేక ఆకర్షణ - ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మింగ్ (Medicinal Plant Cultivation):

- **సెషన్:** "ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మింగ్: ఉత్పత్తి, విలువ జోడింపు మరియు మార్కెటింగ్" (ఫిబ్రవరి 27).
- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** విదర్భ ప్రాంత రైతులను సాంప్రదాయ పంటలతో పాటు **ఔషధ మొక్కల సాగు (Medicinal Crops)** వైపు మళ్లించడం.
- **ప్రయోజనం:** ఆయుష్ పరిశ్రమకు నాణ్యమైన ముడి సరుకు సరఫరా చేయడం మరియు గ్రామీణ జీవనోపాధిని మెరుగుపరచడం.

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	**వివరాలు**
ఈవెంట్ పేరు	నేషనల్ ఆరోగ్య ఫెయిర్ 2026
వేదిక	షేగావ్, మహారాష్ట్ర
నోడల్ మినిస్ట్రీ	మినిస్ట్రీ ఆఫ్ ఆయుష్ (Ayush)
ఆయుష్ (AYUSH) విస్తరణ	Ayurveda, Yoga, Unani, Siddha, Homoeopathy
ముఖ్య ఇతివృత్తం	ప్రజారోగ్యం మరియు ఔషధ మొక్కల సాగు ద్వారా రైతు ఆదాయం పెంపు

అవును, మీరు కరెక్ట్. పోటీ పరీక్షల్లో (Competitive Exams) "సంతకం చేసిన వారు ఎవరు?" అని నేరుగా అడగడం కంటే, ఆ **వ్యక్తుల హోదాలు** లేదా ఆ **ఒప్పందాల ప్రాధాన్యత** మీద ప్రశ్నలు వచ్చే అవకాశం ఎక్కువ.

భారత్ - GCC (గల్ఫ్ కోఆపరేషన్ కౌన్సిల్) స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందం

1. కీలక పరిణామం (Strategic Development):

- **అంశం:** భారత్ మరియు GCC దేశాల మధ్య సమగ్ర స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందం (FTA) కోసం చర్చల అధికారిక ప్రారంభం.
- **తేదీ:** 24 ఫిబ్రవరి 2026.
- **ముఖ్య పత్రం:** జాయింట్ స్టేట్‌మెంట్ (Joint Statement) మరియు టర్మ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ (ToR).

2. ఆర్థిక మరియు వాణిజ్య గణాంకాలు (Economic Data 2024-25):

- **వాణిజ్య వాటా:** భారతదేశం యొక్క మొత్తం అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో GCC వాటా **15.42%**.
- **ద్వైపాక్షిక వాణిజ్యం:** మొత్తం **178.56 బిలియన్ డాలర్లు**.
  - ఎగుమతులు: $56.87 బిలియన్లు.
  - దిగుమతులు: $121.68 బిలియన్లు.
- **పెట్టుబడులు (FDI):** సెప్టెంబర్ 2025 నాటికి GCC నుండి భారత్‌కు వచ్చిన మొత్తం పెట్టుబడులు **31.14 బిలియన్ డాలర్లు**.

3. ఎగుమతి-దిగుమతి రంగాలు (Key Sectors):

- **భారత్ నుండి ఎగుమతులు:** ఇంజనీరింగ్ వస్తువులు, బియ్యం, వస్త్రాలు, యంత్రాలు, రత్నాలు & ఆభరణాలు.
- **భారత్ దిగుమతులు:** ముడి చమురు (Crude Oil), LNG, పెట్రోకెమికల్స్, బంగారం.

4. GCC - ఒక విశ్లేషణ (GCC Profile):

- **సభ్య దేశాలు (06):** సౌదీ అరేబియా, UAE, కతార్, కువైట్, ఒమన్, బహ్రెయిన్.
- **GDP:** $2.3 ట్రిలియన్లు (ప్రపంచవ్యాప్తంగా 9వ అతిపెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థ).
- **జనాభా:** 61.5 మిలియన్లు.
- **భారతీయ డయాస్పోరా:** గల్ఫ్ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్న భారతీయుల సంఖ్య సుమారు **1 కోటి**.

Quick Exam Bits:

అంశం	ఫ్యాక్ట్ (Fact)
భారతదేశ అతిపెద్ద ట్రేడింగ్ బ్లాక్	GCC (గల్ఫ్ కోఆపరేషన్ కౌన్సిల్)
FTA చర్చల ప్రారంభం	ఫిబ్రవరి 2026
వార్షిక వాణిజ్య వృద్ధి (గత 5 ఏళ్లు)	15.3%
ముఖ్య దిగుమతి వస్తువు	ముడి చమురు మరియు పెట్రోకెమికల్స్

వజ్ర ప్రహార్ 2026 (VAJRA PRAHAR) - భారత్-అమెరికా సంయుక్త విన్యాసాలు

1. ప్రాథమిక వివరాలు (Basic Info):

- **ఎడిషన్:** 16వ ఎడిషన్.
- **తేదీలు:** 24 ఫిబ్రవరి నుండి 16 మార్చి 2026 వరకు.
- **వేదిక:** స్పెషల్ ఫోర్సెస్ ట్రైనింగ్ స్కూల్ (SFTS), **బక్లో (Bakloh), హిమాచల్ ప్రదేశ్**.
- **విభాగం:** సంయుక్త ప్రత్యేక దళాల విన్యాసం (Joint Special Forces Exercise).

2. పాల్గొంటున్న దళాలు (Participating Contingents):

- **భారతదేశం:** భారత ఆర్మీకి చెందిన స్పెషల్ ఫోర్సెస్ యూనిట్లు (45 మంది సిబ్బంది).
- **అమెరికా:** అమెరికా స్పెషల్ ఫోర్సెస్‌కు చెందిన '**గ్రీన్ బెరెట్స్**' **(Green Berets)** (12 మంది సిబ్బంది).

3. ప్రధాన లక్ష్యం (Key Objectives):

- **Interoperability:** ఇరు దేశాల దళాల మధ్య పరస్పర సహకారం మరియు కార్యాచరణ సామర్థ్యాన్ని పెంచడం.
- **Mountain Warfare:** పర్వత ప్రాంతాలలో సంయుక్త స్పెషల్ ఫోర్సెస్ కార్యకలాపాలను నిర్వహించే సామర్థ్యాన్ని బలోపేతం చేయడం.
- **Tactics Exchange:** సంయుక్త మిషన్ ప్లానింగ్, వ్యూహాత్మక డ్రిల్స్ మరియు ఆపరేషనల్ అనుభవాలను పంచుకోవడం.

4. నేపథ్యం (Background):

- గత ఎడిషన్ (15వ ఎడిషన్): నవంబర్ 2024లో అమెరికాలోని ఇడాహో (Idaho) లో జరిగింది.
- ఈ విన్యాసం భారత్ మరియు అమెరికా మధ్య పెరుగుతున్న రక్షణ భాగస్వామ్యానికి మరియు ఉగ్రవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో వ్యూహాత్మక విశ్వాసానికి చిహ్నం.

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	**వివరాలు**
వ్యాయామం పేరు	వజ్ర ప్రహార్ 2026 (VAJRA PRAHAR)
ఎన్నోవ ఎడిషన్	16వ ఎడిషన్
వేదిక (Location)	బక్లో, హిమాచల్ ప్రదేశ్
ప్రధాన దృష్టి	పర్వత ప్రాంత యుద్ధ తంత్రం (Mountainous Terrain Operations)
అమెరికా దళాల పేరు	గ్రీన్ బెరెట్స్ (Green Berets)

ధర్మ గార్డియన్ 2026 (DHARMA GUARDIAN) – భారత్-జపాన్ సైనిక విన్యాసాలు

1. ప్రాథమిక వివరాలు (Basic Info):

- **ఎడిషన్:** 7వ ఎడిషన్.
- **తేదీలు:** 24 ఫిబ్రవరి నుండి 9 మార్చి 2026 వరకు.
- **వేదిక:** ఫారిన్ ట్రైనింగ్ నోడ్, **చౌబట్టియా (Chaubattia), ఉత్తరాఖండ్**.
- **స్వభావం:** వార్షిక సంయుక్త సైనిక విన్యాసం (భారత్ మరియు జపాన్ దేశాల మధ్య ప్రత్యామ్నాయంగా నిర్వహించబడుతుంది).

2. పాల్గొంటున్న దళాలు (Participating Contingents):

- **భారతదేశం:** లడఖ్ స్కౌట్స్ (Ladakh Scouts) నుండి 120 మంది సభ్యుల బృందం.
- **జపాన్:** జపాన్ గ్రౌండ్ సెల్ఫ్ డిఫెన్స్ ఫోర్స్ (JGSDF) - 32వ ఇన్‌ఫాంట్రీ రెజిమెంట్ నుండి 120 మంది సభ్యులు.

3. ప్రధాన లక్ష్యం (Key Objectives):

- **Interoperability:** ఇరు దేశాల దళాల మధ్య పరస్పర సహకారం మరియు కార్యాచరణ సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం.
- **Semi-Urban Operations:** సెమీ-అర్బన్ (అర్ధ-పట్టణ) పరిసరాలలో ఉమ్మడి సైనిక కార్యకలాపాలను నిర్వహించే సామర్థ్యాన్ని పెంచడం.
- **Modern Technology:** అత్యాధునిక సాంకేతికత వినియోగం మరియు సమకాలీన యుద్ధ తంత్రాలను పంచుకోవడం.

4. కీలక విన్యాసాలు (Tactical Activities):

ఈ రెండు వారాల విన్యాసాల్లో భాగంగా ఈ క్రింది అంశాలపై దృష్టి సారిస్తారు:

- తాత్కాలిక ఆపరేటింగ్ బేస్ (Temporary Operating Base) ఏర్పాటు.
- **ISR గ్రిడ్:** ఇంటెలిజెన్స్, సర్వైలెన్స్ మరియు రికనైసెన్స్ గ్రిడ్ అభివృద్ధి.
- మొబైల్ వెహికల్ చెక్ పోస్టుల ఏర్పాటు.

- కార్డన్ అండ్ సెర్చ్ ఆపరేషన్స్ (Cordon and Search).
- హెలిబోర్న్ ఆపరేషన్స్ (Heliborne Operations).

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	**వివరాలు**
వ్యాయామం పేరు	ధర్మ గార్డియన్ 2026 (DHARMA GUARDIAN)
ఎన్నోవ ఎడిషన్	7వ ఎడిషన్
వేదిక (Location)	చౌబట్టియా, ఉత్తరాఖండ్
భారత విభాగం	లడఖ్ స్కౌట్స్ (Ladakh Scouts)
జపాన్ విభాగం	JGSDF (32వ ఇన్ఫాంట్రీ రెజిమెంట్)

మౌంట్ అకోన్‌కాగువా (Mt. Aconcagua) అధిరోహణ - భారత బృందం రికార్డు

1. తాజా ఘనత (Current Milestone):

- **తేదీ:** 22 ఫిబ్రవరి 2026 (మధ్యాహ్నం 14:10 గంటలకు).
- **సాధించిన వారు:** నెహ్రూ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మౌంటెనీరింగ్ (**NIM** - ఉత్తరకాశీ) మరియు జవహర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మౌంటెనీరింగ్ & వింటర్ స్పోర్ట్స్ (**JIM&WS** - పహల్గామ్) సంయుక్త బృందం.
- **టీమ్ లీడర్:** కల్నల్ హేమ్ చంద్ర సింగ్ (NIM & JIM&WS ప్రిన్సిపల్).

2. మౌంట్ అకోన్‌కాగువా గురించి (About the Peak):

- **ప్రాముఖ్యత:** ఇది **దక్షిణ అమెరికా (South America)** ఖండంలోనే అత్యంత ఎత్తైన శిఖరం.
- **స్థానం:** అర్జెంటీనాలోని ఆండీస్ (Andes) పర్వత శ్రేణులలో ఉంది.
- **ప్రపంచ స్థాయి:** ఆసియా వెలుపల ప్రపంచంలోనే రెండవ అత్యంత ఎత్తైన శిఖరం.
- **ఎత్తు:** సుమారు **6,961 మీటర్లు**.

3. యాత్ర ముఖ్యాంశాలు (Expedition Highlights):

- **ఫ్లాగ్ ఆఫ్:** 5 ఫిబ్రవరి 2026న రక్షణ మంత్రి **రాజ్‌నాథ్ సింగ్** ఈ యాత్రను ప్రారంభించారు.
- **అక్లైమటైజేషన్ (Acclimatization):** ప్రధాన శిఖరాన్ని అధిరోహించే ముందు ఈ బృందం **బోనేట్ పీక్ (Bonete Peak - 5,050m)** ను అధిరోహించింది.
- **ప్రతికూల పరిస్థితులు:** -20°C నుండి -30°C గడ్డకట్టే చలిలో ఈ ఘనత సాధించారు.

4. బృంద సభ్యులు:

క్యాప్టెన్ జి. సంతోష్ కుమార్, శ్రీ దీప్ బహదూర్ సాహి, శ్రీ వినోద్ గుసాయి, Nb సుబేదార్ భూపిందర్ సింగ్ మరియు హవల్దార్ రమేష్ కుమార్.

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	**వివరాలు**
శిఖరం పేరు	మౌంట్ అకోన్‌కాగువా (Mt. Aconcagua)
ఖండం	దక్షిణ అమెరికా (South America)
దేశం	అర్జెంటీనా (Argentina)
పర్వత శ్రేణి	ఆండీస్ పర్వతాలు (Andes Mountains)
నిర్వహించిన సంస్థలు	NIM (ఉత్తరాఖండ్) & JIM&WS (జమ్మూ కాశ్మీర్)

హిమ్-కనెక్ట్ (Him-CONNECT) 2026 - న్యూఢిల్లీ

1. నిర్వహణ వివరాలు (Event Overview):

- **తేదీలు:** 25 - 27 ఫిబ్రవరి 2026.
- **వేదిక:** న్యూఢిల్లీ.
- **నిర్వాహకులు:** కేంద్ర పర్యావరణ, అటవీ మరియు వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ (MoEFCC).
- **అనుబంధ ఈవెంట్:** TERI నిర్వహించే **వరల్డ్ సస్టైనబుల్ డెవలప్‌మెంట్ సమ్మిట్ (WSDS) 2026** లో భాగంగా దీనిని నిర్వహిస్తున్నారు.

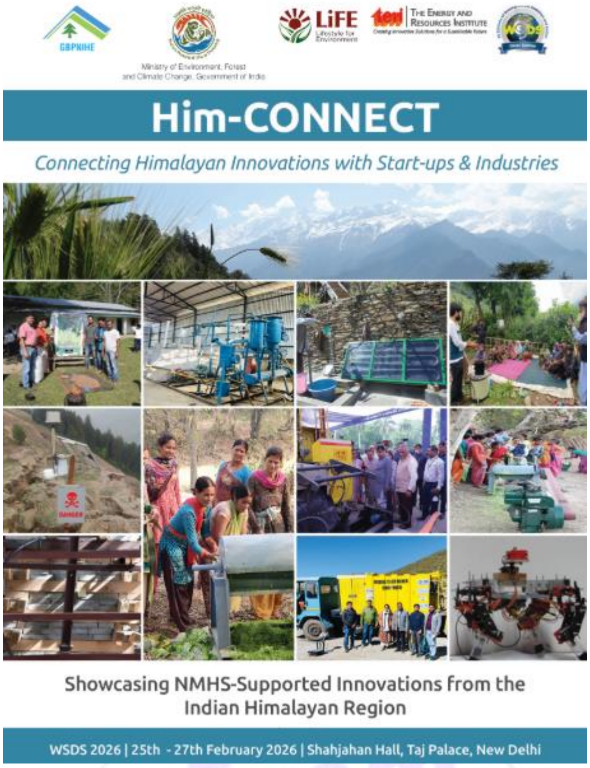

2. హిమ్-కనెక్ట్ ప్రధాన లక్ష్యం (Key Objective):

- **లింకేజ్:** హిమాలయ ప్రాంత పరిశోధకులను (Researchers), స్టార్టప్‌లు, ఇన్వెస్టర్లు మరియు విధానకర్తలతో (Policymakers) అనుసంధానించడం.
- **లక్ష్యం:** హిమాలయాల వంటి సున్నితమైన పర్యావరణ వ్యవస్థల కోసం అభివృద్ధి చేసిన పరిశోధన ఫలితాలను మరియు సాంకేతికతలను క్షేత్రస్థాయిలో అమలు చేయడం (Commercialization & Scaling).

3. నేషనల్ మిషన్ ఆన్ హిమాలయన్ స్టడీస్ (NMHS):

- ఈ ఈవెంట్‌లో **NMHS** కింద అభివృద్ధి చేసిన **24 కంటే ఎక్కువ** కొత్త సాంకేతికతలు, ప్రోటోటైప్‌లు మరియు పేటెంట్లను ప్రదర్శిస్తున్నారు.
- ఇందులో IITలు (గువహటి, రూర్కీ, మండి, జమ్మూ), CSIR సంస్థలు మరియు కేంద్రీయ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాల నుండి నిపుణులు పాల్గొంటున్నారు.

4. ప్రదర్శించబడే కీలక ఆవిష్కరణలు (Key Innovations):

హిమాలయాల్లో స్థిరమైన అభివృద్ధి కోసం రూపొందించిన కొన్ని ముఖ్యాంశాలు:

- **వ్యర్థాల నుండి సంపద:** పట్టు పురుగుల వ్యర్థాల (Sericulture waste) నుండి కాలిపోయిన గాయాలకు వాడే ఆయింట్‌మెంట్ల తయారీ.
- **నీటి భద్రత:** హైడ్రోపోనిక్ వ్యవసాయం కోసం శుద్ధి చేసిన మురుగునీటి వినియోగం మరియు తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన మినరలైజ్డ్ వాటర్ ప్యూరిఫైయర్లు.
- **పర్యావరణ అనుకూల నిర్మాణం:** ఎకో-ఫ్రెండ్లీ రోడ్ల నిర్మాణం.
- **స్థానిక ఉత్పత్తులు:** యాక్ (Yak) పాలతో కాటేజ్ చీజ్ తయారీ సాంకేతికత.
- **పైన్ నీడిల్ టెక్నాలజీ:** పైన్ ఆకుల (Pine needles) ఆధారిత మురుగునీటి శుద్ధి వ్యవస్థలు.

5. ప్రాముఖ్యత (Significance):

- భారత హిమాలయ ప్రాంతం (IHR) ఆసియా ఖండానికి వాతావరణ నియంత్రణగా (Climate Regulator) పనిచేస్తుంది.
- **South-South Cooperation:** పర్వత ప్రాంతాల్లో వాతావరణ స్థితిస్థాపకత (Climate Resilience) మరియు గ్రీన్ గ్రోత్ సాధించడంలో భారత్ యొక్క నాయకత్వాన్ని ఈ వేదిక చాటిచెబుతుంది.

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	**వివరాలు**
ఈవెంట్ పేరు	హిమ్-కనెక్ట్ (Him-CONNECT)
నోడల్ మంత్రిత్వ శాఖ	MoEFCC (పర్యావరణ శాఖ)
ప్రధాన కార్యక్రమం	NMHS (National Mission on Himalayan Studies)
భాగస్వామ్య సంస్థ	TERI (The Energy and Resources Institute)

అంశం	వివరాలు
ఫోకస్ సెక్టార్లు	నీటి భద్రత, క్లైమేట్ అడాప్టేషన్, పునరుత్పాదక ఇంధనం

ANVESH-2026: అంతర్జాతీయ ఆహార సాంకేతిక సదస్సు

1. నిర్వహణ వివరాలు (Event Overview):

- **సదస్సు పేరు:** ANVESH-2026 (International Conference on Advanced Next Generation Vision for Emerging and Sustainable Healthy Foods).
- **తేదీలు:** 26 – 28 ఫిబ్రవరి 2026.
- **నిర్వాహకులు: NIFTEM-K** (నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫుడ్ టెక్నాలజీ ఎంట్రప్రెన్యూర్షిప్ అండ్ మేనేజ్మెంట్, కుండ్లి).
- **నోడల్ మంత్రిత్వ శాఖ:** కేంద్ర ఆహార సంస్కరణల మంత్రిత్వ శాఖ (**MoFPI**).
- **ప్రాధాన్యత:** ఈ సదస్సులో 25 కంటే ఎక్కువ దేశాల నుండి నిపుణులు పాల్గొంటున్నారు.

2. భారత ఆహార సంస్కరణల రంగం - గణాంకాలు (Food Processing Sector Data):

పరీక్షల్లో డేటా పాయింట్స్ కోసం ఇవి చాలా కీలకం:

- **ప్రస్తుత ప్రాసెసింగ్ శాతం:** భారతదేశంలో ప్రస్తుతం కేవలం **12–13%** ఆహార ఉత్పత్తులు మాత్రమే ప్రాసెస్ అవుతున్నాయి.
- **భవిష్యత్ లక్ష్యం:** వచ్చే 5 ఏళ్లలో దీనిని **25%**కి పెంచాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- **వృద్ధి రేటు (CAGR):** గత దశాబ్ద కాలంలో ఈ రంగం **7%** వృద్ధి రేటును నమోదు చేసింది.
- **ఎగుమతులు:** గత 10 ఏళ్లలో ప్రాసెస్డ్ ఫుడ్ ఎగుమతులు రెట్టింపు అయ్యాయి.
- **పెట్టుబడులు:** గత 4-5 ఏళ్లలో ప్రభుత్వం ఈ రంగంలో సుమారు **₹15,000 కోట్లు** పెట్టుబడి పెట్టింది.

3. సదస్సు ప్రధాన ఉద్దేశ్యాలు (Key Objectives):

- **పోస్ట్ హార్వెస్ట్ నష్టాల తగ్గింపు:** భారతదేశంలో ఏటా సుమారు **₹1.10 లక్షల కోట్ల** విలువైన పంట నష్టం (Post-harvest losses) జరుగుతోంది. దీనిని ఆధునిక సాంకేతికతతో తగ్గించడం.
- **Food as Medicine:** ఆహారాన్ని కేవలం పోషకాహారంగానే కాకుండా, ఔషధంగా (Nutraceuticals) గుర్తించే విధానాన్ని ప్రోత్సహించడం.
- **రైతుల ఆదాయం:** ఆహార శుద్ధి రంగం బలోపేతం ద్వారా ప్రధాని మోదీ లక్ష్యమైన 'రైతుల ఆదాయం రెట్టింపు' చేయడంలో తోడ్పడటం.

4. చర్చనీయాంశాలు (Emerging Areas of Focus):

సదస్సులో ఈ క్రింది నూతన టెక్నాలజీలపై చర్చలు జరుగుతాయి:

- **డిజిటల్ కంప్లయన్స్:** ఆహార భద్రత మరియు ట్రేసిబిలిటీ.
- **ప్రత్యామ్నాయ ప్రోటీన్లు (Alternative Proteins):** మాంసంకు ప్రత్యామ్నాయంగా ప్లాంట్-బేస్డ్ ప్రోటీన్లు.
- **వేస్ట్ మేనేజ్మెంట్:** వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థ (Circular Economy) ద్వారా ఆహార వ్యర్థాల నిర్వహణ.
- **స్మార్ట్ ప్యాకేజింగ్:** ఆహార ఉత్పత్తుల నిల్వ కాలాన్ని (Shelf life) పెంచే ప్యాకేజింగ్ విధానాలు.

5. పాల్గొంటున్న సంస్థలు:

అంతర్జాతీయంగా ప్రసిద్ధి చెందిన వాగెనింగెన్ యూనివర్సిటీ (నెదర్లాండ్స్), మెక్‌గిల్ యూనివర్సిటీ (కెనడా), క్వీన్స్‌లాండ్ యూనివర్సిటీ (ఆస్ట్రేలియా) మరియు CGIAR వంటి సంస్థల ప్రతినిధులు పాల్గొంటున్నారు.

Quick Facts for Revision (Exam Bits):

అంశం	**వివరాలు**
NIFTEM-K హోదా	ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ నేషనల్ ఇంపార్టెన్స్ (INI)
ANVESH-2026 లక్ష్యం	స్థిరమైన మరియు ఆరోగ్యకరమైన ఆహార వ్యవస్థలు
వార్షిక పంట నష్టం విలువ	₹1.10 లక్షల కోట్లు
ప్రస్తుత ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ %	12 - 13%
పాల్గొంటున్న దేశాల సంఖ్య	25+